

SZERZŐINK
AKKOR ÉS MOST

ANNUS JÓZSEF (1940–2005) író, szerkesztő. 1970–71 között a Tiszatáj című irodalmi folyóirat segédszerkesztője, 1971–1972 között olvasószerkesztője, 1972–86 között főszerkesztő-helyettese. 1986-ban a lap működését felfüggesztették, őt állásából eltávolították. 1986–88 között a Móra Ferenc Múzeum gyűjteménykezelője, 1988–89-ben a Móra Ferenc Könyvkiadó szegedi szerkesztője. 1989-ben rehabilitálták. 1989–96 között a Tiszatáj főszerkesztője, 1996-tól 2000-ig a Szabad Föld főszerkesztője. 1989–1998 között az Írószövetség elnökségi tagja. 1990-től 1998-ig az MSZP országgyűlési képviselője. Elhunyt 2005-ben.

BALOG IVÁN (1956–) szociológus, a szegedi egyetem habilitált docense, a Bibó István Szellemi Műhely alapító tagja. 1979-ben jogi diplomát szerzett. 1989-ben tudományos segédmunkatárs a JATE Szociológia Tanszékén. Szociológiából 1990-ben az ELTÉ-n diplomázott, 2004-ben ugyanitt PHD fokozatot kapott, 2011-ben pedig habilitált. Főbb kutatási területei Bibó István munkássága, a zsidó identitás és az antiszemitizmus, illetve az ifjúságszociológia. Fontosabb munkái: Politikai hisztériák Közép-és Kelet-Európában. Bibó István fasiszmusról, nacionalizmusról, antiszemitizmusról. Argumentum Kiadó, Bibó István Szellemi Műhely, Budapest, 2004; Bibó István recepciója – Politikai átértelmezések. Argumentum Kiadó, Bibó István Szellemi Műhely, Budapest, 2010.

BÍRÓ ZOLTÁN (1941–) irodalomtörténész, 1988-tól a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola docense, főiskolai tanára, magyar irodalomtörténetet tanít. 1988–1992-ben a Hitel c. hetilap főszerkesztője. 1989-1992-ben a Hitel Kft. ügyvezető igazgatója. 1987-ben részt vett az MDF létrehozásában, ezért 1988 tavaszán kizárták az MSZMP-ből. 1988–1990-ben az MDF elnökségének tagja, 1989-ben ügyvezető elnöke. 1990-ben kilépett az MDF-ből. 1991 május–decemberében az NDSZ ügyvivője, 1991 decemberétől 1996-ig társelnöke. 1994-ben országgyűlési képviselőjelölt. Az irodalomtudomány kandidátusa (1996). Jelenleg a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archivum (RETÖRKI) főigazgatója.

BOTKA LÁSZLÓ (1973–) 1997-ben Szegeden, a JATE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogász diplomát, majd 2000-ben szakvizsgát tett. 1994-ben Csongrád megye 3. sz. szegedi választókerületében parlamenti képviselőnek választották, az Országgyűlés legfiatalabb tagjaként az alakuló ülés korjegyzője volt. 1994–1998 között az Országgyűlés Külügyi Bizottságának tagjaként dolgozott. 1998 és 2002 között a Csongrád Megyei Közgyűlés alelnökeként tevékenykedett. 1998–2000 között az MSZP szegedi elnöke volt, 2000 óta a párt megyei elnöke. 2002-ben a Csongrád megyei 3. sz. választókerületben országgyűlési képviselőnek választották. 2002 ősze óta immár a negyedik polgármesteri ciklusban vezeti Szeged városát.

CSAPÓ BALÁZS: 1980-ban szerzett matematika-fizika szakos tanári, majd 1986-ban egy amerikai egyetemen pszichoterapeuta diplomát. Több éven át tagja volt a Magyar Filozófiai-, a Magyar- és az Amerikai Pszichológiai Társaságnak. A 80-as évek kezdetétől tevékenyen részt vett az ellenzéki mozgalmakban, a 90-es évektől 2010-ig önkormányzati képviselőként és a Szegedért Egyesület egyik vezetőjeként aktív szereplője volt a szegedi közéletnek. Azóta a közélettől visszavonult, informatikai és reklám területekkel foglalkozik.

FALUSI NORBERT (1984–) A SZTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola hallgatója 2013 óta, doktori fokozatszerzés alatt áll. Kutatási területe: eszmetörténet, legújabbkori Kelet- és Közép Európa politikarendszerei, kisebbségtörténete, ill. Erdély története. Az ELTE Társadalomtudományi Karán politológiából (diplomamunkája az 1989-es gazdasági rendszerváltás kerekasztal tárgyalásait dolgozta fel), és az SZTE Bölcsészettudományi Karán történelemből szerzett diplomát. 2015-től szemináriumokat tart az SZTE BTK történelem szakos hallgatóinak, illetve történelem és állampolgári ismereteket a kecskeméti tanítóképző karon.

FEJÉR DÉNES

GELLÉRFY LÁSZLÓ (1957–) *„Amennyiben igaz lehet, hogy a magzati kori események meghatározhatják későbbi életed, hát nekem akkor meghatározta. 1956 őszén, Mosonmagyaróváron éltek a szüleim. Anyám félidős terhesként nézte végig lakásuk ablakából az ávós laktanya előtti sortüzet, keresve a tömegben Apámat. Nem volt ott, ma már tudom, hogy miért. Szerencsére. Én viszont – televíziós újságíróként – ott voltam az áldozatok újratemetésén a mosonmagyaróvári temetésen, a tűzparancsot kiadók felelősségre vonásán. Ahogy Temesváron '89 Karácsonyán, Lakitelken az Élő antológia esten és a szegedi reformkör megalakulásának pillanataiban a Sajtóklubban is. Amig csak lehetett, a gondolatszabadság határait kerestem oktatóként, újságíróként, televíziós szerkesztőként is. Akitől minderről legtöbbet tanulhattam, Bán János volt. Hol a határ? – kérdeztük akkor is, ma is. Talán bennünk, meg a tükrünkben reggeli borotválkozás közepette. Csak bele kell nézni! Most is, nekünk is, mindannyiunknak!” – (G.L.)*

GÉCZI JÓZSEF ALAJOS (1950–) *„A reformkörösök derékhada gyermekként vagy pocakban élte meg 1956-ot. A Kádár-korszak beatnemzedéke 1988–89-ben másodszor lett fiatal. Nem akartunk állni, mikor mozdult a Föld. A Tudományos Szocializmus, a Jelenkortörténeti és Politikaelméleti Tanszék, majd a Politológiai Tanszék munkatársaként bent találtam magam az országos politizálásban. A '88 novemberétől '89 októberéig tartó reformszocialista mozgalmárkodást tekintem*

politikai pályafutásom zenitjének. Október 9-én a frissen alakult Magyar Szocialista Párt elnökségi tagja lettem (és voltam 1994-ig) – azaz nehéz szívvel, de vállaltam a kompromisszumokat. 1991 februárjától 2010-ig képviselőköttem a Magyar Országgyűlésben. A nyugati elkerülőútra és a balástyai autópálya-feljáróra is büszke vagyok. Az öt cikusból háromban elnököltem a Mentelmi Bizottságot, de »általános illetékesként« sok más témával is foglalkoztam (pl.: vidékpolitika). 1988 és 1994 között írtam a legtöbb publicisztikát és tanulmányt. Kétszer mentem nyugdíjba, 2010-ben és 2012-ben.» – G.J.A.)

GULYÁS MARTIN (1991–) tudományos kutató. Tanulmányait az SZTE-BTK és a PPKE-BTK történelem szakán folytatta, jelenleg utóbbin doktori hallgatóként is jelen van. 2014 óta a Nemzeti Emlékezet Bizottság Hivatalának kutatója. Kutatási területe az 1956-os forradalom alatti önszerveződések története, különös tekintettel a munkástanácsok tevékenységére, tagjainak életpályájára vonatkozóan. Emellett a politikai büntetőbíráskodás, a pártállami gazdaságpolitika és a vidéki elitváltások története is foglalkoztatja.

JANKÓ ATTILA okleveles matematikus [JATE, 1976–1981]. A nyolcvanas években szabadfoglalkozású szociológus és statisztikus. A Szabad Demokraták Szövetsége alapító tagja [1988], később szegedi képviselője [1990–1994]. Az utóbbi 25 évben informatikai tanácsadóként dolgozott, közben 9 évig a Magyar Köztársaság külgazdasági ügynökségének egyik vezetője volt [ITD Hungary, 2003–2012].

JÁNOSI KATALIN (1951–) „1989-ben már közel 40 éves voltam, egyetemet végzett iparművész – de a rendszerváltás engem is pályamódosításra készítetett... Különböző objektív okokból kifolyólag a textilt, a gobelin-tervezést, szövést felcseréltem a festészettel, melyet azóta is folytatok. A kezdeti „lázás” évtized számomra is igen eredményes volt, számtalan önálló tárlatot rendeztem, s még több csoportos kiállításon vettem részt. A 2000-es évek azonban ismét változást hoztak életemben. A Nagy Imre Emlékház teljes fel- és megújítását bonyolítottam le, új külső és belső, esztétikai és tartalmi változást képzeltem el és valósítottunk meg – a magyarországi emlékházak sorában példamutató sikerrel. Azóta több állandó és aktuális projektünket hoztam létre és különböző programokat terveztem, szerveztem, valósítottam meg az emlékházban és a Nagy Imre Alapítvány életében - ezt a munkát (a képzőművészeti tevékenység mellett) folytatom mind a mai napig.” – (J.K.)

KESERŰ IMRE (1956–) „*Igazi 56-os vagyok, bár áprilisi... Édesapámtól (Keszserű Bálint, a JATE BTK professzora s egy időben párttitkára volt) azt tanultam meg, hogy mindig van mód alkotó munkát végezni. Paál Istitől, első mesteremtől, a Szege-di Egyetemi Színpad karizmatikus vezetőjétől a zsarnokság és a hülyeség megvetését, hogy »itt és most« cselekedni kell. Bácskai Miska bácsitól, második mesteremtől és első igazgatómtól (a szentesi gimnáziumban, ahol 30 évig tanítottam) azt, hogy lehet és kell olyan »szigeteket« létrehozni, ahol az ifjú szíveket szabadságra és alkotásra neveljük. Marxtól, Heller Ágnestől, Hankiss Elemértől, Vitányi Ivántól meg azt, hogy az ún. létező szocializmus az ideológiai máz alatt egy ázsiai-feudális formáció. Világos, hogy innen 88-89-ben egyenes utam vezetett a reformkörökhöz, annak is a pártszakadásban, vadonatúj párt létrehozásában gondolkodó kisebbségéhez. Az MSZP-be nem léptem be. Azóta »szigeteken« élek, ifjú szíveket tanítok, alkotó munkát végzek, itt és most igyekszem cselekedni. A NER megdöntésében szívesen részt vennék, de olyan szerepet, mint '89-ben, már nem kívánnék magamnak.*” – (K.I.)

KIRÁLY ZOLTÁN (1948–) „*A Pártból való kizárásunk után (»Négyek bandája«, 1988. április 9.), '89-ben már önálló/független képviselőként vehettem részt a békés rendszerváltozást „előidéző” törvényalkotásban. Az első szabad választáson még mandátumot nyertem, utána azonban megjártam a hadak útját. Csúfos bukás 1994-ben (MSZDP); tisztes második hely, ám mandátum-nélküliség 1998-ban (MSZP – Kecskemét); s ugyancsak »vereség« 2010-ben (MDF – Budapest, III. ker.). 1999 őszétől 2000 nyaráig Bostonban »húztam meg magam«, s a nyelvtanulás mellett megismerkedtem az ottani Harvard és Tafts egyetemek, valamint a J. F. Kennedy School of Government's oktatási rendszerével, s az akkori elnökválasztási kampány (Al Gore és G.W.Bush) eseményeit is figyelemmel követhettem. Az USA-ból visszatérve évtizedig köztisztviselő voltam, a nyugdíjas kor eléréséig. Manapság meg biztonsági- és vagyonőr egy irodaházban. Nem feledem azonban eredeti-tisztes szakmámat sem, hiszen viszonylag rendszeresen jelentek meg írásaim a (volt) Népszabadságban, de az utóbbi időben néhány már a Népszavában. A televíziózást sem adtam fel: »Nyugdíjas ablak« címmel van egy heti szolgáltató magazinműsor javaslatom az egyik – ma már kormányzati kézi vezérlés mentes – kereskedelmi tévénél.*” – (K.Z.)

LACZKÓ SÁNDOR (1962–) 1989-ben a Harmadkor c. irodalmi-kritikai diáklap szerkesztője és a Bibó István Emlékbizottság titkára. 1989-ben szerzett történelem-filozófia szakos diplomát a JATE BTK-n. Jelenleg az SZTE Klebelsberg Könyvtár Különgyűjteményi Osztályát vezeti, az SZTE BTK Filozófia Tanszékén oktat, és a Magyar Filozófiai Társaság főtitkára. Kutatási területe: eszme- és recep-

ciótörténet, erkölcsfilozófia, magyar filozófiatörténet. Szerkesztője a Lábjegyzetek Platónhoz, illetve A magyar nyelvű filozófiai irodalom forrásai című könyv-sorozatoknak, valamint alapító szerkesztője a Pompeji (1990-1998) című irodalmi, művészeti, bölcséleti folyóiratnak.

LOVÁSZI JÓZSEF (1949–) 1980–’89 között az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának munkatársa, 1988-ban a Csongrád megyei Reformkör alapító tagja. A reformkörök 1989. május 20-i szegedi országos tanácskozásának egyik szervezője. 1989-től 1992-ig az MSZP országos választmányának és szegedi elnökségének tagja. A rendszerváltást követően a Magyar Posta szegedi igazgatóságának, majd vezérigazgatóságának munkatársa. 2008-tól nyugdíjas. 1991-től napjainkig egy családi kisvállalkozás ügyvezetője.

PÓDA JENŐ

RÉVÉSZ BÉLA (1951–) 1989-ben a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Állam- és Jogelméleti Tanszékének egyetemi adjunktusa. 2017-ben a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Politológiai tanszékén egyetemi docens, PhD.

SIPOS JÓZSEF (1948–) 1971-ben történelem-testnevelés szakon végzett Szegeden. 1987 májusától 1989 október 6-ig az MSZMP KB Agitációs- és Propaganda Osztályán dolgozott, mint munkatárs. 1988 november végén Szegeden csatlakozott a párt Csongrád megyei reformköréhez. 1989 októberétől 1998-ig az MSZP országos központjában dolgozott: előbb mint munkatárs, aztán a Társadalompolitikai Osztály vezetője. 1997 februárjától 1998 májusáig pedig az MSZP országgyűlési frakciójának Szervezési és Sajtóosztályát vezette. Azóta előbb főiskolai tanárként, 2002-től pedig a Szegedi Egyetemen egyetemi docensként dolgozik. 2004 tavaszán egyik kezdeményezője volt az MSZP Társadalompolitikai Tagozata létrehozásának, majd annak 2006 október elejéig egyik ügyvivője volt. E tagozat a párt belső ellenzékeként küzdött a Gyurcsány-kormány neoliberais gazdaság- és társadalompolitikája ellen, azért, hogy az MSZP kormánypártként baloldali politikát folytasson.

SZÁVAY ISTVÁN (1946–) 1989-ben a Délmagyarország c. napilap főszerkesztő-helyettese. Abban az évben vette át a JATE BTK-n posztgraduális képzésben szerzett filozófia szakos diplomáját. 2009-től nyugdíjas, 2017-ig óraadó volt az SZTE JGYPK szakképzési, távoktatási és továbbképzési Központjának fotográfusi szakán.

SZOBOSZLAI ZSOLT (1956–)